

JAKOB DE ROOVER en SARAH CLAERHOUT: kabinetten schofferen buitenlandse topambtenaren

Hoe wereldvreemd zijn de Belgische politici?

Landen als India en China ontwikkelen vandaag in een tempo dat wij hier moeilijk kunnen vatten. Zakenlui, onderzoekers en de vele professionals die samenwerken met Azië beseffen het wel al: als we nog lang stil staan worden we gewoon omvergelopen. Niemand met enige visie twijfelt er nog aan dat India in de eenentwintigste eeuw een partner zal zijn om rekening mee te houden. Precies daarom houdt een vraag ons wakker: hoe is het mogelijk dat Belgische politici zich zo wereldvreemd gedragen in die context?

Enkele jaren geleden werd op een kabinet in Brussel een Indiase topbureaucraat ontvangen om grootschalige samenwerking op het vlak van hoger onderwijs te verkennen. Onze ontzuivering was groot toen de man daar een hallucinante boodschap meekreeg: "India is geen prioritaire partner voor ontwikkelings-samenwerking in Vlaanderen; we hebben al grote projecten in Malawi." Toen hij verbouwereerd stelde dat India niet Malawi was en hij absoluut niet om geld vroeg maar interesse had in uitwisseling

van expertise, vonden de kabinet-medewerkers geen verdere aanknopingspunten. Ze wezen erop hoe actief onze regio wel is in India: er komt een bureau van Toerisme Vlaanderen in Delhi.

Als kers op de taart wilde het kabinet zich 'socialistisch' profileren en werd aan de bureaucraat niets aangeboden, maar alleen gewezen waar de koffiemachine en het water stonden. Een belediging van formaat als je de Indiase gevoeligheden kent. "Is dat nu jullie ministerie?", proestte hij het uit bij het buiten wandelen...

B-H-V als navel

Aanvankelijk relativeerden we dit als een alleenstaande blunder - tot de ervaringen zich opstapelden. Tijdens een debat aan de Universiteit Gent gaf een afgevaardigde van de federale regering een lezing vol smalende clichés en feitjes over India bijeengesprokkeld op het internet. Met nauwelijks verholten woede wees de Indiase ambassadeur voor de EU nadien op een reeks feitelijke fouten. Hij vroeg

zich verbaasd af hoe het kwam dat onze politici in hun professionele functie nog zulke verhalen durfden te spuien. Toen de overheidsdienst Buitenlandse Zaken ter voorbereiding van de Asia-Europe Meeting (ASEM) in Brussel een 'Beleidsnota Azië' rondstuurde, blonk ook die uit door afwezigheid van visie. Vertegenwoordigers van de Indiase ambassade vertellen ons hoe vaak ze te horen krijgen van onze beleidsvoerders om 'dat kastensysteem van jullie' dringend eens aan te pakken. Ten tijde van het staatsbezoek aan India stelde een deelnemer in het VRT nieuws dat het land misschien wel economisch groeit, maar voortdurend dreigt te verzinken in burgeroorlog en chaos.

Wat is er aan de hand? Zijn onze politici zo geïsoleerd dat ze geen voeling meer hebben met het wereldtoneel? Misschien is dat niet zo verwonderlijk. De laatste jaren worden ze steeds meer gedwongen zich te richten op interne communautaire kwesties en kleinschalige belangen. Om populair te blijven en stemmen te halen, moet men daar scoren, onder de kerktoren. Ons

politieke landschap is volledig naar binnen gekeerd, met B-H-V als centripetaal punt. Van politici die werken in zo een omgeving kan men moeilijk verwachten dat ze voeling hebben met de ontwikkelingen die tegen lichtsnelheid plaatsvinden in Azië. Op obligate uitspraken over 'economische tijgers' na, lijkt hun bewustzijn ergens te zijn blijven hangen in vorige eeuwen. Zoals een Vlaams ingenieur met grote infrastructuurprojecten in India het recent stelde: "Welk politicus kan ik meevragen naar India zonder het risico te lopen een slecht figuur te slaan bij de Indiërs?" Kunnen we niet meer naar buiten komen met onze politici?

Natuurlijk kan men zeggen dat een volk de politici krijgt die het verdient. Een samenleving die in de eenentwintigste eeuw gebiologeerd raakt door het nationalisme van de negentiende eeuw zal weinig visionaire leiders voortbrengen. Maar toch: de mismatch tussen de internationale ontwikkelingen en het politieke bewustzijn in Vlaanderen is ronduit alarmerend. Toen Bert De Graeve als CEO van staalraadfabri-

kant Bekaert in Terzake geïnterviewd werd, sprak hij met veel inzicht en realiteitsbesef over de toekomstige samenwerking tussen Europa en Azië. Omdat de uitending grotendeels ging over de Belgische politieke crisis, vroeg de journalist hem hoe zijn bedrijf zich profileerde in China: als een Vlaams of als een Belgisch bedrijf? Hij antwoordde als was het een evidentie: "Als een Europees bedrijf dat toeval-lijk zijn hoofdkwartier in België heeft." Het contrast tussen onze lokale politiek en de nieuwe wereldsituatie werd zelden scherper gesteld.

Zakenwereld

In de zakenwereld is er duidelijk wel voeling met de fundamentele transformatie die onze relatie tot Azië ondergaan heeft. In de academische wereld begint dat besef ook te groeien. Het is dringend tijd om een nieuw forum te creëren waar zakenlui en onderzoekers samenkomen met onze politici om hen vertrouwd te maken met de nieuwe perspectieven op landen als India

● Jakob De Roover en Sarah Claerhout zijn postdoctorale onderzoekers verbonden aan het India Platform van de Universiteit Gent.

● De mismatch tussen internationale ontwikkelingen en het politieke bewustzijn in Vlaanderen is alarmerend, vinden De Roover en Claerhout.

en China. De Belgische beleidsvoerders moeten zo niet alleen een venster krijgen op die wereld, maar ook een minimaal besef van de culturele gevoeligheden van hun Aziatische collega's. Vandaag is het nog mogelijk voor Europa om een bijzondere relatie op te bouwen met die landen: we hebben nog steeds expertise en kennis te bieden. Over tien jaar zal dat anders zijn. Het is dus nu dat we moeten beginnen handelen op basis van een langetermijnvisie.